

یا طیف

دشتیار

شرکت کشاورزی

تولید و تأمین عمده بذر و نهال اصلاح شده

Email : iran_dashtyar@yahoo.com

گل راعی

Hypericum perforatum

از خانواده: *Hypericaceae*

Boostan: 09138000844

نشریه تحقیقی ترویجی شماره ۱۶

اصفهان، خیابان هشت بهشت شرقی، جنب مجتمع تجاری بهشت پلاک ۸۸۲

۹۱۳۱۱۳۷۷۴۸

۳۱۱ ۷۴۴۴۴۴۳

۴۱۱ ۸۸۸۸۸۸۸۸۸

گیاه شناسی:

گل راعی گیاهی است علفی، چندساله و پایا به ارتفاع ۸۰-۵۰ سانتیمتر که ارتفاع آن به شرایط اقلیمی محل رویش هم بستگی دارد. ساقه های متعدد و منشعب آن دارای دو خط نسبتاً برجسته در تمام طول ساقه می باشد و شاخه های متقابل و جفتی آن از یک ریزوم کوتاه در سطح خاک منشا می گیرد. قسمت انتهائی ساقه انشعابات فراوان دارد و گیاه که چندساله شد پای ساقه چوبی می شود. برگها متقابل، بیضوی و نسبتاً نیزه ای شکل و بدون کرک می باشد. دمبرگها کوتاه و بر روی آنها نقاط کوچک و شفاف به تعداد فراوان دیده می شود که در واقع کیسه های ترشی مملو از اسانس هیپرلیسین است. گلها دوجنسی (نر و ماده) و به رنگ روشن اند، قطر گلها بین ۱-۲ سانتیمتر و تعداد گلبرگها و کاسبرگها مساوی و هر کدام پنج عدد است. گل آذین معمولاً به صورت گرزنی یک سویه و یا دیهیم می باشد. مایعی که از گلبرگها خارج می شود قرمز بوده و بر روی پوست اثر آبی و بنفش برجای می گذارد. میوه به صورت کپسول سه خانه ای، سخت، قهوه ای رنگ و به ابعاد ۱-۰/۵ میلیمتر است. طول ریشه اصلی این گیاه ۷۰ سانتیمتر و از ریشه اصلی ریشه های فرعی فراوانی منشعب می شود. رنگ بذرقهوه ای و در یک گرم ۱۰۰۰ عدد بذر وجود دارد. وزن هزار دانه ۰/۱۵-۰/۱۳ گرم است.

قسمت مورد استفاده:

سرشاخه گلدار تازه یا خشک شده گیاه

ترکیبات شیمیایی:

حاوی اسانس روغنی فرار و حدود ۰/۵-۰/۷٪ از یک نوع گلوکوزید به نام هایپرین و یک ماده قرمز به نام هایپرین در بذر می باشد، همچنین یک نوع تانن شبیه تانن چای در برگهای آن وجود دارد. در برگها حدود ۰/۲٪ روتین و در گلها ۰/۹۵٪ روتین و ۰/۱٪ کوئرستین وجود دارد. مقدار تانن در ساقه های جوان گیاه ۳/۸٪، در برگها ۱۲/۴٪ و در گلها ۰/۱۶٪ می باشد. در این گیاه فلاونوئید هم وجود دارد.

محیط شناسی و بررسی رویشگاه:

در مزارع متروک، حاشیه راههای روستایی، نواحی کم درخت، جنگلها، بیشه ها و چمنزارها می روید. این گیاه در اروپا، شمال ایران، آسیای صغیر، شمال آفریقا، کانادا، جنوب آمریکا و استرالیا به طور طبیعی رشد می کند. گیاهی است آفتاب دوست و تا حدودی رطوبت پسند، در استان گیلان از ارتفاع صفر تا بیش از ۲۰۰۰ متر از سطح دریا پراکنش دارد، این گل در این استان دارای دو شکل رویشی برگ درشت در ارتفاع بالا و با قد بیش از یک متر و در ارتفاعات پائین و میانی با برگ ریز با ارتفاع ۵۰ سانتیمتر دیده می شود است و در مناطق استپی سرد نیز رویش دارد دیده می شود. این گیاه در ایران حدود ۱۷ گونه دارد که گونه با ارزش آن *Perforatum* است.

نیاز آبی:

به مدت ۳۰-۵۰ روز پس از کاشت به رطوبت دائمی نیاز دارد و در مناطقی با میزان بارندگی ۴۰۰ میلیمتر قابل رویش است.

زراعت:

معمولاً کشت زراعی آن چندان مرسوم نبوده، تکثیر گیاه عمدتاً به وسیله بذر و گاهی ریزوم صورت می گیرد. بذر باید در عمق کم کاشته شده و معمولاً به صورت غیرمستقیم کشت می شود. برای یک هکتار زمین ۳۰۰-۴۰۰ گرم بذر خالص نیاز است، کشت غیرمستقیم در خزانه و در اواخر زمستان صورت می گیرد. نیاز است دوره خواب بذر کامل شود که این کار به طریق زیر انجام می شود: شستن با مقدار آب زیاد و تابانیدن نور که در نتیجه بذر بعد از ۲۰-۱۰ روز در دمای ۲۵-۱۵ درجه جوانه می زند اما دمای بالا مانع جوانه زنی می شود.

نوع خاک:

در خاکهایی با بافت سبک تا متوسط با PH خنثی (۶-۷) می روید.

مبارزه با علف هرز، آفات و بیماری ها:

مبارزه با گیاه انگلی سس در خزانه لازم دارد.

برداشت:

رشد رویشی خزننده در سال اول و رشد مطلوب و گلدهی از سال دوم به بعد است زمان برداشت در سال دوم وقتی است که ۵۰٪ گلها باز شده و گیاه به بذردهی نرسیده باشد سرشاخه های گلدار در فاصله خرداد و تیر برداشت می شود و پیکر رویشی را از نزدیک سطح زمین قطع می کنند. برداشت باید در یک روز آفتابی صورت گیرد و به سرعت در محیطی تاریک خشک گردد. ۱۶-۱۴ تن در هکتار محصول گیاه تازه می باشد.

دامنه انتشار:

نواحی مختلف البرز، کرج، چالوس، گیلان، رشت، آستارا، لاهیجان، ارومیه، اردبیل، خراسان، بروجرد، نهاوند، گرگان، گنبدکاووس، جنگلهای گلستان، کلاردشت، لرستان، اطراف تهران.

خواص و کاربرد:

فلاونوئید گیاه دارای اثر ضد التهاب و ضد زخم معده، آرام بخش سیستم عصبی مرکزی، ضد ویروس از جمله: (هپاتیت C و HIV) و ضد درد است. سرشاخه گلدار نیرودهنده، هضم کننده، صفرابر، مسکن اعصاب، مدر، قابض، تقویت کننده دستگاه تنفسی و یکی از بهترین داروهای ضد افسردگی است. از این گیاه قرصی به نام پرفوران تهیه شده که روزی ۳ مرتبه هر بار ۱ قرص با یک لیوان آب می توانید میل کنید. قطره هایپیران هم از این گیاه تهیه می شود که آرام بخش و ضد اضطراب است. پماد و کرم هیپریکوم پرفوراتوم هم ضد التهاب و التیام بخش است. روغن گل راعی که از قرار دادن آن در روغن زیتون بدست می آید برای التهابات پوستی و سوختگی موثر است. به عنوان گیاه پوششی در فضای سبز پارکها و شهرها کاربرد دارد.

منابع:

- ۱- دکتر هادی صمصام شریعت، پرورش و تکثیر گیاهان دارویی، انتشارات مانی، ۱۳۷۴
- ۲- مهندس مهدی عمادی و همکاران، شناسایی گیاهان دارویی، صنعتی و مرتعی و موارد مصرف آنها.
- ۳- مقاله، مجله پژوهش و سازندگی جلد ۱۷ شماره ۴، ۱۳۸۳
- ۴- سایتهای اینترنتی www.golbegol.com و www.SID.com